

UZASADNIENIE

W związku wejściem w życie przepisów ustawy o finansach publicznych oraz ustawy - Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych, skutkującym z końcem 2010 roku likwidacją gospodarstw pomocniczych, celowym i koniecznym jest utworzenie, na podstawie art. 23 ust. 2 pkt 1 ustawy o finansach publicznych, instytucji gospodarki budżetowej pod nazwą Centralny Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej Instytucja Gospodarki Budżetowej, oraz wskazanie Głównego Geodety Kraju, jako organu administracji rządowej wykonującego funkcje organu założycielskiego w stosunku do Centralnego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej.

Zmiany w organizacji sektora finansów publicznych, wynikające z wejścia w życie wyżej wskazanych ustaw powodują pilną potrzebę nowego określenia ram prawnych wykonywania kompetencji Głównego Geodety Kraju w zakresie działalności dotychczas wykonywanej przez Centralny Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej – gospodarstwo pomocnicze Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Obecnie Centralny Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej jest gospodarstwem pomocniczym Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii utworzonym Decyzją Głównego Geodety Kraju Nr 1/Org z dnia 14 lutego 1997 r. w sprawie utworzenia gospodarstwa pomocniczego - Centralny Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej. Do podstawowych zadań Centralnego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej należy gromadzenie, prowadzenie i udostępnianie centralnego zasobu geodezyjnego i kartograficznego, obsługa systemu Integrującej Platformy Elektronicznej, jako elementu Zintegrowanego Systemu Informacji o Nieruchomościach, techniczna realizacja projektów w ramach europejskiego stowarzyszenia – EuroGeographics, zrzeszającego europejskie agencje katastralne, geodezyjne i kartograficzne, utrzymanie rezultatów projektów zrealizowanych przez Główny Urząd Geodezji i Kartografii oraz udział w realizacji projektów w ramach 7 osi priorytetowej „Społeczeństwo informacyjne – budowa elektronicznej administracji” Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, 2007 – 2013.

W zakresie gromadzenia, prowadzenia i udostępniania centralnego zasobu geodezyjnego i kartograficznego Centralny Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej realizuje zadania związane z obsługą kluczowych rejestrów georeferencyjnych służących administracji, przedsiębiorcom i obywatelom:

- Osnowy geodezyjnej, grawimetrycznej i magnetycznej,
- Państwowego rejestru granic i powierzchni jednostek podziału terytorialnego kraju,
- Państwowego rejestru nazw geograficznych,
- Bazy Danych Ogólnogeograficznych,
- Bazy danych obiektów topograficznych,
- Zobrazowań lotniczych i satelitarnych,
- Ortofotomapy,
- Numerycznego Model Terenu,
- Opracowań topograficznych i tematycznych

Centralny Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej prowadzi również dystrybucję wydawnictw Głównego Geodety Kraju w postaci sprzedaży urzędowych map i atlasów oraz innych materiałów centralnego zasobu geodezyjnego i kartograficznego.

W zakresie obsługi systemu Integrującej Platformy Elektronicznej, Centralny Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej zajmuje się merytoryczną i techniczną obsługą systemu, którego celem jest zapewnienie elektronicznej wymiany danych pomiędzy systemem ewidencji gruntów i budynków a systemem Nowej Księgi Wieczystej. Integrująca Platforma Elektroniczna umożliwia weryfikację danych ewidencji gruntów i budynków w oparciu o dane zawarte w Powszechnym Elektronicznym Systemie Ewidencji Ludności (PESEL) i Krajowym Rejestrze Urzędowym Podmiotów Gospodarki Narodowej (REGON). W chwili obecnej system wykorzystywany jest przez około 1500 użytkowników realizujących zadania publiczne dla około 360 organów administracji publicznej.

W zakresie projektów realizowanych w związku z członkostwem Polski w europejskim stowarzyszeniu – EuroGeographics, Centralny Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej zajmuje się ich pełną obsługą począwszy od uzgodnień merytorycznych, poprzez realizację przewidzianych w danym cyklu zadań, aż do wytworzenia produktu ostatecznego w projektach EuroBoundaryMap, EuroRegionalMap, EuroGlobalMap, EuroDEM.

Centralny Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej bierze czynny udział zarówno w procesie utrzymania rezultatów projektów zrealizowanych przez Główny Urząd Geodezji i Kartografii, jak też w realizacji projektów w ramach 7 osi priorytetowej „Społeczeństwo informacyjne – budowa elektronicznej administracji” Programu

Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, 2007 – 2013. W Centralnym Ośrodku Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej zlokalizowane jest centrum zarządzające wielofunkcyjnego systemu precyzyjnego pozycjonowania ASG-EUPOS. System ASG-EUPOS dzięki zastosowaniu najnowszych technologii oraz wysokiej jakości danych i świadczonych usług jest wykorzystywany przez kilka tysięcy użytkowników reprezentujących różne sektory gospodarki, jak też realizujących zadania z zakresu administracji publicznej. W Centralnym Ośrodku Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej znajduje się również centralny węzeł infrastruktury informacji przestrzennej (www.geoportal.gov.pl) stanowiący centralny punkt dostępu do zbiorów danych przestrzennych, będących w kompetencji służby geodezyjnej i kartograficznej, oraz towarzyszących tym zbiorom usług sieciowych. Działania zainicjowane w projekcie „Geoportal.gov.pl” są obecnie kontynuowane w ramach projektu „GEOPORTAL 2”, którego celem jest zapewnienie powszechnego dostępu do zbiorów danych przestrzennych i towarzyszących im usług dla administracji publicznej, przedsiębiorcy i obywatela. Ponadto Centralny Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej aktywnie uczestniczy w realizacji projektów w ramach 7 osi priorytetowej Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka takich jak „Georeferencyjna Baza Danych Obiektów Topograficznych (GBDOT) wraz z krajowym systemem zarządzania”, „TERYT2 - Państwowy rejestr granic i powierzchni jednostek podziałów terytorialnych kraju” oraz „Informatyczny system osłony kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami”, których celem jest stworzenie nowej jakości informacyjnej oraz odpowiedniej jakości w zakresie baz danych obiektów topograficznych oraz państwowego rejestru granic i powierzchni podziałów terytorialnych kraju, co spowoduje zwiększenie dostępności do tych zasobów oraz usprawnienie i unowocześnienie świadczenia usług dla obywatela i przedsiębiorcy oraz usprawni funkcjonowanie administracji publicznej.

Wszystkie wyżej opisane zadania, realizowane obecnie przez Centralny Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej na rzecz Głównego Geodety Kraju, zostałyby przejęte przez instytucję gospodarki budżetowej - Centralny Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej.

Centralny Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej pełnił będzie również kluczową rolę w realizacji przepisów ustawy z dnia 4 marca 2010 r. o infrastrukturze informacji przestrzennej (Dz. U. Nr 76, poz. 489) będącej transpozycją do polskiego porządku prawnego Dyrektywy 2007/2/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 marca 2007 r. ustanawiającej infrastrukturę informacji przestrzennej we Wspólnocie Europejskiej

(INSPIRE) i mającej na celu zapewnienie organom administracji wszystkich szczebli, przedsiębiorcom i obywatelom dogodnego dostępu do informacji o przestrzeni geograficznej, o znajdujących się w niej obiektach, występujących zjawiskach i zachodzących procesach. Ustawa o infrastrukturze informacji przestrzennej zakłada między innymi:

- w art. 5 - obowiązek tworzenia, aktualizacji i udostępniania zbiorów metadanych infrastruktury, w zakresie rejestrów za których prowadzenie organ administracji jest odpowiedzialny;
- w art. 7 - obowiązek wprowadzenia rozwiązań technicznych zapewniających interoperacyjność zbiorów i usług danych przestrzennych oraz harmonizację tych zbiorów;
- w art. 9 - obowiązek stworzenia i obsługi, w zakresie swojej właściwości, sieci usług dotyczących zbiorów i usług danych przestrzennych;
- w art.13 - konieczność stworzenia i utrzymania geoportalu infrastruktury informacji przestrzennej jako centralnego punktu dostępu do usług pełnym zakresie tematycznym i terytorialnym infrastruktury;
- również w art. 13 - konieczność prowadzenia publicznie dostępnej ewidencji zbiorów oraz usług danych przestrzennych objętych infrastrukturą oraz nadawania im jednolitych identyfikatorów;
- w art. 18 i 19 – konieczność tworzenia, utrzymywania i rozwijania infrastruktury.

Powyższe obowiązki dotyczą obszaru tzw. 34 tematów danych przestrzennych, a Główny Geodeta Kraju odpowiada za wykonanie zobowiązań w zakresie aż 15 tematów. Techniczną realizacją tych zobowiązań będzie zajmowała się właśnie wyspecjalizowana instytucja gospodarki budżetowej – Centralny Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej.

Ponadto z uwagi na istotne znaczenie w procesie tworzenia infrastruktury informacji przestrzennej zbiorów danych georeferencyjnych, wchodzących w skład państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego znowelizowana została ustawa z dnia 17 maja 1989 r.- Prawo geodezyjne i kartograficzne oraz nowelizowane są przepisy wykonawcze do tej ustawy. Zmiany w ustawie Prawo geodezyjne i kartograficzne polegają na dostosowaniu przepisów tej ustawy do potrzeb związanych z tworzeniem w Polsce infrastruktury informacji przestrzennej oraz uwarunkowań wynikających z wdrażania nowoczesnych technologii teleinformatycznych, wychodzą także naprzeciw oczekiwaniom administracji i obywateli. Po wejściu w życie przepisów ww. ustaw Główny Geodeta Kraju zamierza powierzyć

Centralnemu Ośrodkowi Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej, wykonywanie czynności materialno-technicznych związanych z prowadzeniem, aktualizacją i udostępnianiem baz danych obejmujących interoperacyjne zbiory danych przestrzennych oraz tworzeniem, aktualizacją i udostępnianiem metadanych opisujących zbiory danych przestrzennych, w zakresie:

- państwowego rejestru podstawowych osnów geodezyjnych, grawimetrycznych i magnetycznych;
- państwowego rejestru granic i powierzchni jednostek podziałów terytorialnych kraju;
- państwowego rejestru nazw geograficznych;
- ewidencji miejscowości, ulic i adresów;
- obiektów topograficznych o szczegółowości zapewniającej tworzenie standardowych opracowań kartograficznych w skalach 1: 10 000 – 1: 100 000, w tym kartograficznych opracowań numerycznego modelu rzeźby terenu;
- obiektów ogólnogeograficznych o szczegółowości zapewniającej tworzenie standardowych opracowań kartograficznych w skalach 1: 250 000 i mniejszych, w tym kartograficznych opracowań numerycznego modelu rzeźby terenu;
- zobrażeń lotniczych i satelitarnych oraz ortofotomapy i numerycznego modelu terenu;

Za czynności związane z gromadzeniem, prowadzeniem i udostępnianiem centralnego zasobu geodezyjnego i kartograficznego, zgodnie z art. 40 ustawy - Prawo geodezyjne i kartograficzne, pobierane są opłaty, ustalane stosownie do postanowień rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 19 lutego 2004 r. w sprawie wysokości opłat za czynności geodezyjne i kartograficzne oraz udzielanie informacji, a także za wykonywanie wyrysów i wypisów z operatu ewidencyjnego (Dz. U. Nr 37, poz. 333).

Zarówno obecnie, jak i po wejściu w życie nowej regulacji art. 41 ustawy - Prawo geodezyjne i kartograficzne (1 stycznia 2011 r.), środki pochodzące ze sprzedaży i opłat przeznaczone są na finansowanie zadań związanych z aktualizacją i utrzymywaniem państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego, w szczególności na:

- zakładanie, aktualizację i modernizację krajowego systemu informacji o terenie, map topograficznych i tematycznych, osnów geodezyjnych, mapy zasadniczej, geodezyjnej ewidencji sieci uzbrojenia terenu, ewidencji gruntów i budynków,
- zakup urządzeń i wyposażenia lokali niezbędnych do prowadzenia zasobu,
- informatyzację zasobu, w tym zakup sprzętu informatycznego i oprogramowania,

- podnoszenie kwalifikacji pracowników Służby Geodezyjnej i Kartograficznej zatrudnionych w związku z prowadzeniem zasobu poprzez pokrywanie kosztów szkoleń, narad i konferencji w zakresie udostępniania, aktualizacji, utrzymywania i rozwoju tego zasobu,
- opracowywanie, drukowanie i dystrybucję standardów i instrukcji technicznych, a także materiałów informacyjnych dotyczących zasobu oraz upowszechnianie informacji o zasobie,
- działalność wydawnicza Służby Geodezyjnej i Kartograficznej.

Podstawowym źródłem przychodów Centralnego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej będą przychody z tytułu odpłatnego świadczenia usług na rzecz Głównego Geodety Kraju w wyżej wskazanym zakresie. Główny Geodeta Kraju finansować będzie świadczenie tych usług ze środków Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym w zakresie funduszu centralnego, a od 1 stycznia 2011 r. ze środków Funduszu Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym, zgodnie z ich ustawowym przeznaczeniem oraz ze środków działu 710.

W obszarze podstawowej działalności Centralnego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej związanym ze świadczeniem usług na rzecz Głównego Geodety Kraju nie będzie generowany zysk. Ewentualne zyski uzyskane w wyniku odpłatnego świadczenia usług w zakresie geodezji, kartografii oraz infrastruktury informacji przestrzennej na rzecz organów administracji publicznej, obywateli i przedsiębiorców proponuje się pozostawić w dyspozycji Centralnego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej z przeznaczeniem na zwiększenie funduszu instytucji gospodarki budżetowej.

Mając na uwadze znaczenie i wysoce specjalistyczny charakter zadań publicznych pozostających w kompetencjach Głównego Geodety Kraju, a realizowanych dotychczas przy pomocy likwidowanego gospodarstwa pomocniczego oraz okoliczność, że zasadnicza część tych zadań realizowana jest, i w przyszłości realizowana będzie odpłatnie, kluczowe staje się zapewnienie sprawnego dostosowania form organizacyjno-prawnych realizacji tych zadań do nowych rozwiązań systemowych sektora finansów publicznych.

Kompleksowa analiza propozycji ustawodawcy w zakresie rozwiązań systemowych wynikających z reorganizacji sektora finansów publicznych, w kontekście konieczności zapewnienia ciągłości realizacji zadań publicznych oraz płynnego przejścia do nowych rozwiązań systemowych, przy uwzględnieniu zasady celowości i efektywności wydatkowania

środków publicznych oraz zachowaniu reguły racjonalności działania w zakresie odpowiedniego wykorzystania potencjału kadrowego, składników majątkowych, a także środków finansowych jednostki budżetowej, prowadzi do jednoznacznego wniosku, iż przedmiotowe zadania powinny być realizowane przez wyspecjalizowaną jednostkę w formie instytucji gospodarki budżetowej. Instytucja gospodarki budżetowej, pod nazwą Centralny Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej, zostałaby utworzona w trybie art. 23 ust. 2 pkt 1 ustawy o finansach publicznych, przez ministra właściwego ds. administracji publicznej, za zgodą Rady Ministrów.

Z uwagi na fakt, że Centralny Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej wykonywać będzie część organizacyjno-techniczną zadań publicznych należących do kompetencji Głównego Geodety Kraju, a od 1 stycznia 2011 roku Główny Geodeta Kraju dysponować będzie środkami Funduszu Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym pochodzącymi z wpływów z działalności wykonywanej przez Centralny Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej, uzasadnionym jest wskazanie we wniosku, o którym mowa w art. 23 ust. 2 pkt 1 ustawy o finansach publicznych, i ustanowienie Głównego Geodety Kraju, jako organu administracji rządowej, wykonującego funkcję organu założycielskiego w stosunku do nowoutworzonej instytucji gospodarki budżetowej (art. 23 ust. 4 pkt 1 ustawy o finansach publicznych).

W przypadku wyrażenia zgody na utworzenie instytucji gospodarki budżetowej - Centralny Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej - z Głównym Geodetą Kraju jako organem wykonującym zadania organu założycielskiego, możliwe byłoby zastosowanie regulacji art. 116 ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych. W konsekwencji Główny Geodeta Kraju, jako organ wykonujący funkcję organu założycielskiego w stosunku do nowoutworzonej instytucji gospodarki budżetowej – Centralnego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej, dokonałby przekształcenia Centralnego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej - gospodarstwa pomocniczego Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii - w nowoutworzoną instytucję gospodarki budżetowej.

Zaproponowane rozwiązanie w sposób optymalny realizuje zamierzoną zmianę w organizacji sektora finansów publicznych, gwarantując jednocześnie zachowanie bezpieczeństwa i ciągłości realizacji kluczowych dla sprawnego funkcjonowania państwa zadań publicznych.